

Stefan Mizera

Wyrok NSA w Warszawie z dnia 21 maja 1985 r., III SA 134

Palestra 30/2(338), 95-101

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**Z ORZECZNICTWA
NACZELNEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO**

1.

WYROK NSA W WARSZAWIE

z dnia 21 maja 1985 r.

III SA 134/85 *

Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie, po rozpoznaniu skargi pełnomocnika F.Ch., wyrokiem z dnia 21 maja 1985 r. III SA 134/85 uchylił zaskarżoną decyzję Zastępcy Dyrektora Wydziału Społeczno-Adminis-

tracyjnego Urzędu w W. z dnia 7 listopada 1984 r. i utrzymaną przez nią w mocy decyzję organu I instancji oraz zasądził od Urzędu w W. kwotę zł 1.400 tytułem zwrotu kosztów postępowania na rzecz skarżącego.

Teza powyższego wyroku ma następujące brzmienie:

I. Ani treść przepisu art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych, ani intencja ustawodawcy nie uzasadniają poglądu wyrażonego w uzasadnieniu decyzji z dnia 5 września 1984 r., jakoby zameldowanie na pobyt czasowy osoby, która utraciła określone w art. 9 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych (tekst jedn.: Dz. U. z 1984 r. Nr 32, poz. 174) uprawnienia do lokalu, w jakim była zameldowana na pobyt stały i w nim nie przebywa, stało na przeszkodzie jej wymeldowaniu z tego pobytu. Przyjęcie odmiennej interpretacji pociąga za sobą ponadto konsekwencje sprzeczne z interesem społecznym, gdyż utrwała stan niezgodności ewidencji ludności ze stanem faktycznym oraz

stan sprzeczny z interesem właściciela bądź najemcy lokalu, w którym zameldowana jest na pobyt osoba w nim nie przebywająca i nie mająca uprawnień do przebywania w lokalu. Zameldowanie na pobyt stały stwarza domniemanie, że osoba zameldowana przebywa pod adresem, pod którym jest zameldowana.

II. Zaskarżona decyzja jest wadliwa również pod względem formalnym, gdyż nie było podstawy ani faktycznej, ani prawnej do umorzenia postępowania, skoro strony postępowania były zainteresowane rozstrzygnięciem sprawy co do jej istoty, a uchylenie się organu administracji państwowej od takiego rozstrzygnięcia sprawy nastąpiło z naruszeniem zasady z art. 104 § 2 k.p.a.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 30 lipca 1984 r., pełnomocnik F.Ch. adw. R.P. złożył do Wydziału Społeczno-Administracyjnego Urzędu Dzielnicy W.-W. wniosek o wymeldowanie z lokalu nr 406 w budynku przy ul. W. — ob. L.W. We wniosku wskazano, że L.W. zamieszkał

w lokalu po zawarciu małżeństwa z córką F.Ch. — Heleną. Małżeństwo to zostało rozwiązane przez rozwód z wyłącznej winy L.W. wyrokiem z dnia 27 października 1982 r. Żądanie orzeczenia eksmisji L.W. zostało przez Sąd oddalone tylko dlatego, że Hele-

* Wyrok nie publikowany.

na W., nie będąc najemcą lokalu, nie była uprawniona do wystąpienia z takim żądaniem. W dniu 4 listopada 1982 r. L.W. sam wyprowadził się z lokalu, odmawia jednak wymeldowania się z niego. W tej sytuacji należy uznać, że zameldowanie L.W. w lokalu F.Ch. jest fikcją, kolidującą z porządkiem prawnym.

Kierownik Wydziału Społeczno-Administracyjnego Urzędu Dzielnicy W.-W. decyzją z dnia 5 września 1984 r. nr SA-IV-6218-1250/82 umorzył postępowanie w sprawie wymeldowania L.W. z lokalu 406 przy ul. W. w W., stwierdzając w uzasadnieniu, że nie powstały przesłanki przewidziane w art. 15 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych (jedn. tekst: Dz. U. z 1984 r. Nr 32, poz. 174).

Od decyzji tej pełnomocnik F.Ch. wniósł odwołanie podkreślając *m.in.*, że przesłanka utraty uprawnienia do przebywania w lokalu nr 406 przy ul. W. nie może mieć zastosowania, ponieważ uprawnienia takiego L.W. nigdy nie nabył. Zamieszkiwał on bowiem w tym lokalu „grzecznościowo i z woli b. teścia pod rządem przepisów, wedle których meldunek był tylko rejestracją pobytu i nie był związany z jakimkolwiek prawem do lokalu”. Ponadto w odwołaniu podniesiono zarzut, że organ administracji, prowadząc ponad dwa lata postępowanie w sprawie wymeldowania, nie sprawdził, na jakiej podstawie L.W. został zameldowany w domu przy ul. S. na pobyt czasowy, mimo że jest to „najzwyklejszą fikcją”. Podniesiono także zarzut, że organ prowadzący postępowanie nie przesłuchał dotychczas F.Ch., mimo że sprawa dotyczy jego lokalu.

Zastępca Dyrektora Wydziału Społeczno-Administracyjnego Urzędu w W., po rozpatrzeniu tego odwołania, decyzją z dnia 7 listopada 1984 r. nr SA-V-621/546/84 utrzymał zaskarżoną decyzję w mocy. W uzasadnieniu decyzji wyjaśniono, że postępowanie w

sprawie wymeldowania L.W. zostało wszczęte na wniosek F.Ch. w dniu 29 grudnia 1982 r. Obowiązujące wówczas przepisy nie dawały podstawy prawnej do wydania decyzji o wymeldowaniu i dlatego organy administracji państwowej prowadziły postępowanie egzekucyjne w celu przymuszenia L.W. do dopełnienia obowiązku meldunkowego. Postępowanie egzekucyjne doprowadziło do zameldowania się L.W. na pobyt czasowy w lokalu nr 13 przy ul. S., który zajął nielegalnie i złożył wniosek o jego przydział. Obowiązujące wówczas przepisy nie wiązały obowiązku zameldowania z uprawnieniami do lokalu. Ze względu jednak na to, że lokal został zajęty samowolnie, terenowy organ administracji państwowej decyzją z dnia 9 maja 1984 r. rozstrzygnął wątpliwości co do charakteru pobytu L.W. w lokalu nr 13 przy ul. S., uznając, że pobyt ten ma charakter czasowy i będzie trwał do 15 maja 1985 r. Wobec dopełnienia przez L.W. obowiązku meldunkowego na pobyt czasowy, postępowanie o wymeldowanie go ze stałego pobytu stało się bezprzedmiotowe do chwili upływu terminu zameldowania na pobyt czasowy. W uzasadnieniu decyzji wskazano też na to, że L.W. ponosi opłaty za samowolnie zajęty lokal, tak jak gdyby był najemcą, co nie oznacza jednak, że zawarł z nim umowę najmu. Najem lokalu w odniesieniu do lokali podlegających szczególnemu trybowi najmu powstaje z decyzji o przydziale lokalu, a taka decyzja nie została wydana.

Z dniem 1 lipca 1984 r. weszła w życie nowela do ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych. Stwarza ona w art. 15 ust. 2 możliwość wydania z urzędu lub na wniosek decyzji o wymeldowaniu osoby, która utraciła uprawnienie do pobytu w lokalu i bez wymeldowania się opuściła dotychczasowe miejsce pobytu stałego, albo osoby, która bez wymeldowania się opuściła dotychczasowe miejsce po-

bytu stałego i nie przebywa w nim co najmniej przez okres 6 miesięcy, a nowego miejsca jej pobytu nie można ustalić. Badając na wniosek pełnomocnika F.Ch. materiał dowodowy zebrany w sprawie stwierdzono, że do 15 maja 1985 r. ma on uregulowany obowiązek meldunkowy, a czasowa nieobecność w miejscu pobytu stałego nie pociąga za sobą konieczności wymeldowania się. Z tego też względu, brak jest podstaw do prowadzenia w stosunku do L.W. jakiegokolwiek postępowania, a tym bardziej wydania decyzji o wymeldowaniu w trybie art. 15 ust. 2 ustawy.

W uzasadnieniu decyzji wskazano ponadto, że „po wyekspirowaniu terminu pobytu czasowego L.W., chcąc wykonać obowiązek meldunkowy, będzie musiał zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy wykazać się uprawnieniami do pobytu w lokalu, w którym ma nastąpić zameldowanie na pobyt stały lub czasowy dłuższy niż dwa miesiące. W tym wypadku zajdzie konieczność uporządkowania spraw lokalowych. Uchylenie się od wykonania obowiązku meldunkowego będzie podstawą do zastosowania środka ostatecznego, jakim jest wydanie decyzji o wymeldowaniu.”

Na decyzję tę adw. R.P. złożył w imieniu F.Ch. skargę, wnosząc o uchylenie decyzji w całości, uchylenie również decyzji organu I instancji, a także o zasądzenie na rzecz skarżącego kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu skargi adw. P. stwierdził co następuje:

„W motywach skarżonej decyzji przyznano, że L.W. zajął nielegalnie lokal (...), z czego przed organem administracji bynajmniej nie tań, wręcz przeciwnie, ujawnił i prosił o aprobatę ewidentnego bezprawia. Organ administracji nie zawiódł oczekiwań L.W. i usankcjonował jego zamieszkanie w nielegalnie zajęтым lokalu na okres blisko półtoraroczny. Tak oto z osobnika działającego nielegalnie

L.W. stał się przykładowym legalistą, zdaniem organu II instancji zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym.

Na tym tle rodzi się pytanie: jeśli L.W. «zajmie nielegalnie» samochód służbowy Pana Naczelnika Dzielnicy i ujawni ten fakt przed tym samym organem administracji z prośbą o aprobatę tego czynu przez wydanie koncesji na taksówkę — czy prośba jego zostanie wyrozumiale uwzględniona? Odpowiedź na to pytanie będzie przysądzać o losie nin. skargi.”

W odpowiedzi na tę skargę Dyrektor Wydziału Społeczno-Administracyjnego w W. wniosł o jej oddalenie, gdyż skarżący nie zarzuca decyzji „obrazy konkretnych przepisów prawa, lecz usankcjonowanie przez organ” zamieszkania L.W. w nielegalnie zajęтым mieszkaniu. Nadto w odpowiedzi na skargę stwierdzono, że bezsporny jest fakt opuszczenia przez L.W. miejsca stałego pobytu i zamieszkania w nielegalnie zajęтым w dniu 2 lutego 1984 r. lokalu nr 13 przy ul. S.

Zgodnie z obowiązującymi w tym czasie przepisami zameldowanie było jedynie rejestracją miejsca pobytu i nie wiązało się z uprawnieniami do lokalu. W związku z tym terenowy organ administracji państwowej rozstrzygnął wątpliwości co do charakteru pobytu L.W. w zajęтым przez niego lokalu i uznał, że pobyt ten ma charakter czasowy i będzie trwał do 15 maja 1985 r. Dlatego też, zdaniem Dyrektora Wydziału Społeczno-Administracyjnego, „zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych w momencie wykonania obowiązku meldunkowego wszelkie działania w kierunku wymeldowania osoby zameldowanej na pobyt czasowy stały się bezprzedmiotowe do czasu wyekspirowania terminu pobytu czasowego.” Z tego względu w stosunku do L.W. nie może mieć „zastosowania przepis art. 15 ust. 1, gdyż obowiązek

meldunkowy na nim nie ciąży, oraz art. 15 ust. 2, dający możliwość wymeldowania osoby na mocy decyzji administracyjnej. Taka możliwość będzie istniała po upływie zameldowania czasowego wynikającego z ustawy a polegającego na wymeldowaniu się. W razie usiłowania zgłoszenia ponownie zameldowania czasowego L.W. będzie musiał, zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy, wykazać się uprawnieniami do pobytu w lokalu, w którym ma nastąpić zameldowanie na pobyt stały lub czasowy trwający ponad dwa miesiące; ponadto organ obowiązany będzie w świetle znowelizowanej ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych rozstrzygnąć o charakterze pobytu."

W związku z odpowiedzią na skargę adw. R.P. złożył „wniosek dowodowy”, prosząc Sąd o zobowiązanie L.W. do złożenia do akt sprawy „aneksu do umowy najmu za bezumowne korzystanie z lokalu z dnia 5 marca 1984 r.” Wzmianka o takim dokumencie znajduje się bowiem na odwrocie podania L.W. z dnia 5 kwietnia 1984 r.; karty akt sprawy nie można podać, gdyż akta nie są ponumerowane.

Na żądanie Sądu Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkańcowej w W. — Rejon Obsługi Mieszkańców, przy piśmie z dnia 30 kwietnia 1985 r., nadesłało „aneks do umowy najmu za bezumowne użytkowanie lokalu nr 13 przy ul. S. przez W.L.”

Naczelnny Sąd Administracyjny zważył, co następuje.

Jest w sprawie bezsporne, że L.W., mieszkający w lokalu teścia F. Ch. przy ul. W., po rozwodzie z jego córką Heleną wyprowadził się w 1982 r., a ponieważ zmieniono zamki w drzwiach, „nie mógł dostać się do lokalu”, przy czym nie wystąpił do Sądu o przywrócenie posiadania. Trafny jest pogląd organów administracji państwowej, że podanie F.Ch. z dnia 18 listopada 1982 r. o wymeldowanie L.W. z lokalu, w którym był zameldowany na pobyt stały,

nie mogło być w tym czasie załatwione w drodze decyzji, gdyż obowiązujące przepisy ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych takiej prawnej możliwości nie przewidywały. Zasadne było więc wszczęcie w związku z podaniem Ch. postępowania egzekucyjnego w celu wymuszenia w tym trybie dopełnienia przez L.W. obowiązku meldunkowego w miejscu faktycznego pobytu. Jednakże pismem z dnia 14 lipca 1984 r. F.Ch. ponownie złożył podanie o wymeldowanie L.W. z lokalu 406 przy ul. W. wskazując, że L.W. od listopada 1982 r. nie zamieszkuje w tym lokalu, a mimo to jest w nim nadal zameldowany na pobyt stały.

Kierownik Wydziału Społeczno-Administracyjnego Urzędu Dzielnicowego w W.-W. zamiast rozstrzygnąć o żądaniu zawartym w podaniu F.Ch., wydał w dniu 5 września 1984 r. decyzję o umorzeniu postępowania na podstawie art. 105 § 1 k.p.a., a więc uznał, że postępowanie stało się „bezzasadne”. Wyrażony w uzasadnieniu tej decyzji pogląd, że skoro w postępowaniu wyjaśniającym ustalono miejsce pobytu L.W. i stwierdzono, że w miejscu tym jest on zameldowany czasowo do dnia 15 maja 1985 r., to nie zachodzą okoliczności przewidziane w art. 15 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 1984 r. nr 32, poz. 174) — nie jest trafny. Przepis ten przewiduje bowiem dwa stany faktyczne, przy istnieniu których organ administracji państwowej z urzędu lub na wniosek strony wydaje decyzję w sprawie wymeldowania. W rozpatrywanej sprawie powstał jeden z tych stanów. L.W. w wyniku cofnięcia przez F.Ch. zgody na jego dalsze zamieszkiwanie i wyprowadzenie się potem, utracił uprawnienie do przebywania w lokalu 406 przy ul. W. w W. i w lokalu tym nie przebywał. Przykład takiego stanu faktycznego uzasadniającego wymeldowanie na

podstawie art. 15 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych został przytoczony przez posła-sprawozdawcę ustawy o zmianie ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych Jadwigę Giżycką-Koprowską w sformułowaniu: „Drugi stan faktyczny na miejsce wtedy, kiedy osoba utraciła uprawnienia bądź pozbawiono ją uprawnień do lokalu, w którym nie przebywa” („Dziennik Sejmowy” nr 4/84, s. 27).

Ani więc treść przepisu art. 15 ust. 2 ustawy, ani intencja ustawodawcy przedstawiona przez posła-sprawozdawcę nie uzasadniają poglądu wyrażonego w uzasadnieniu decyzji z dnia 5 września 1984 r., jakoby zameldowanie na pobyt czasowy osoby, która utraciła określone w art. 9 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych uprawnienia do lokalu, w którym była zameldowana na pobyt stały i w nim nie przebywa, stało na przeszkodzie jej wymeldowaniu z tego pobytu. Przyjęcie odmiennej interpretacji pociąga za sobą nadto konsekwencje sprzeczne z interesem społecznym, gdyż utrwała stan niezgodności ewidencji ludności ze stanem faktycznym oraz stan sprzeczny z interesem właściciela bądź najemcy lokalu, w którym zameldowana jest na pobyt stały osoba w nim nie przebywająca i nie mająca uprawnień do przebywania w lokalu. Zameldowanie na pobyt stały stwarza domniemanie, że osoba zameldowana przebywa pod adresem pod którym jest zameldowana. I tak np. pod tym adresem kierowana jest, a w każdym razie może być kierowana, korespondencja prywatna i urzędowa, co obciąża właściciela (najemcę) lokalu obowiązkiem jej odsyłania, składania wyjaśnień itp. Z tego też względu decyzję Kierownika Wydziału Społeczno-Administracyjnego Urzędu Dzielnicowego W. W. z dnia 5 września, 1984 r. nr SA-IV-6218/1250/82 należało ocenić jako wad-

liwą merytorycznie, gdyż została wydana z naruszeniem art. 15 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych. Decyzja ta jest wadliwa również pod względem formalnym, gdyż nie było podstawy ani faktycznej ani prawnej do umorzenia postępowania, skoro strony postępowania były zainteresowane rozstrzygnięciem sprawy co do jej istoty: F.Ch. — przez wydanie decyzji o wymeldowaniu L.W., natomiast L.W. — przez wydanie decyzji o odmowie wymeldowania. W tych warunkach umorzenie postępowania wszczętego wskutek podania F.Ch. oznacza uchylenie się organu administracji państwowej od rozstrzygnięcia sprawy co do jej istoty z naruszeniem zasady określonej w art. 104 § 2 k.p.a. Z tego też względu, jako wadliwą zarówno pod względem merytorycznym jak i formalnym, należało ocenić również decyzję Dyrektora Wydziału Społeczno-Administracyjnego Urzędu w W. z dnia 7 listopada 1984 r. nr SA-V-621/546/84, utrzymującą w mocy wadliwą decyzję organu I instancji. Wprawdzie w odwołaniu od tej decyzji nie ustosunkowano się do istoty sprawy, lecz przytoczono argumenty nie mające znaczenia dla jej rozstrzygnięcia, ale nie zwalniało to organu odwoławczego od ponownego rozpatrzenia sprawy co do jej istoty — zgodnie z kompetencjami organu odwoławczego w postępowaniu administracyjnym.

Skoro więc zaskarżone decyzje zostały wydane z naruszeniem prawa materialnego, a mianowicie art. 15 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych oraz przepisów postępowania administracyjnego, które miały istotny wpływ na wynik sprawy, skargę należało uwzględnić.

Naczelnny Sąd Administracyjny uchylając, z przyczyn określonych w art. 207 § 2 pkt 1 i 3 k.p.a., tylko decyzję organu II instancji, miał na uwadze to, że stwierdzone naruszenia prawa mogą

być usunięte w ponownym postępowaniu przed tym organem.

O kosztach orzeczono stosownie do art. 208 k.p.a.

Naczelnny Sąd Administracyjny zmuszony jest poza tym z urzędu zauważyć, że uzasadnienie skargi wniesionej przez pełnomocnika F.Ch. nie odpowiada elementarnym wymaganiom pisma

procesowego w postępowaniu przed Naczelnym Sądem Administracyjnym, nie tylko bowiem nie konkretyzuje ono zarzutu naruszenia prawa, co zresztą podniesiono w odpowiedzi na skargę, ale w treści swej całkowicie odbiega od istoty sprawy rozstrzygniętej zaskarżoną decyzją.

G L O S A

do powyższego wyroku NSA

z dnia 21 maja 1985 r.

III SA 134/85

Na podstawie ustawy z dnia 26 kwietnia 1984 r. o zmianie ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 1984 r. Nr 26, poz. 132) zostały dokonane daleko idące zmiany w systemie ewidencjonowania ludności na skutek wadliwego funkcjonowania obowiązującej ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. (Dz. U. Nr 14, poz. 85). Wspomniane zmiany objęły swoim zakresem także stany faktyczne, na skutek których istnieją obowiązek dokonania wymeldowania danej osoby z zajmowanego lokalu mieszkalnego na wniosek strony lub z urzędu. Tego rodzaju stany faktyczne podlegają przepisom art. 15—17 ustawy (według jednolitego tekstu).

Głosowany wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie, który należy w pełni aprobować, świadczy o tym, że terenowe organy administracji państwowej potrafią wypaczyć brzmienie i intencje przepisów o ewidencji ludności w sposób rażący, hołdując trwaniu fikcji meldunkowych, nie pożądanym ze wszech miar zarówno z punktu widzenia interesu społecznego jak i interesu indywidualnego. Kompetentne urzędy w objętej wyrokiem sprawie podejmowały decyzje do końca nie przemyślane, próbując legalizować nielegalne poczynania jednej ze stron. Trudno uwierzyć, że obie in-

stancje administracyjne świadomie tolerowały samowolę lokalową jednej ze stron, nie wyciągając żadnej konkluzji z bezprawnego zajęcia pomieszczenia. Bezumowny sposób korzystania z nielegalnego pomieszczenia obie instancje administracyjne uznały za równoważny z legalnym najmem lokalu. Organy te zamiast dążyć do likwidowania fikcji meldunkowych i ścigania w myśl prawa lokalowego (art. 63 ust. 1) osób obejmujących samowolnie w używanie lokal bez uzyskania przewidzianego przez prawo przydziału, wprost zachęcały sprawcę nielegalnego czynu do utrzymania się w samowolnie zajęтым pomieszczeniu. Argumentacja przyjęta w uzasadnieniach zaskarżonych decyzji obu instancji administracyjnych jest wprost kuriozalna, dlatego też NSA w Warszawie słusznie uchylił zaskarżoną decyzję organu II instancji, a przez to samo także decyzję organu I instancji.

Przed nowelizacją ustawy o ewidencji ludności w 1984 r. wiele osób gdzie indziej mieszkało, a gdzie indziej było zameldowanych. W części sprzyjały temu (a jeszcze i po nowelizacji sprzyja nadal) charakter postępowania w sprawach meldunkowych, które jest postępowaniem tzw. formularzowym. Wiara w prawdziwość danych objętych urzędowym formularzem zdaje się

być wszechmocna, to zaś może prowadzić do wadliwości postępowania oraz do zastępowania „bezprawnej rzeczywistości — prawną iluzją”.

Reglamentacja ewidencyjno-meldunkowa, wynikająca obecnie z ustawy o ewidencji ludności oraz z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 czerwca 1984 r. w sprawie wykonywania obowiązku meldunkowego i prowadzenia ewidencji ludności (Dz. U. z 1984 r. Nr 32, poz. 176), jest delikatną materią, ale właśnie dlatego powinna być stosowana w sposób maksymalnie prawidłowy, z naciskiem na racjonalne działanie organów administracji państwowej stopnia podstawowego z urzędu i prowadzenia wyrywkowej kontroli stanów faktycznych pobytu osób objętych ewidencją ludności. Oczywiście należy założyć, że wymeldowanie na podstawie decyzji administracyjnej, a więc czasem bez wiedzy i woli zainteresowanego, będzie uzasadnioną — stanem prawnym —

ostatecznością. Terenowe organy administracji państwowej powinny wydawać takie decyzje administracyjne po przeprowadzeniu wnikliwego postępowania wyjaśniającego, jeżeli dana osoba utraciła uprawnienia do przebywania w lokalu i bez wymeldowania się opuściła dotychczasowe miejsce pobytu stałego. Rygorystyczne stosowanie reguł postępowania związanych z obowiązkiem wymeldowania powinny mieć miejsce wobec tych, którzy świadomie wchodzą w kolizję z przepisami prawa. Tolerowanie fikcji meldunkowych ma jeszcze i to uboczne znaczenie, że fałszuje statystyczny obraz stosunków mieszkaniowych w skali całej gospodarki narodowej.

W konkluzji należy zatem stwierdzić, że wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie wytyczył prawidłowe kierunki wykładni przepisów meldunkowych.

adw. Stefan Mizera

2.

WYROK NSA W WARSZAWIE

z dnia 26 marca 1985 r.

II SA 2046/84

Teza tego wyroku ma następujące brzmienie:

1. Przepis art. 8 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o wykonywaniu handlu oraz innych rodzajów działalności przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej nie uzasadnia wykładni, że ukaranie za wykroczenie przeciwko interesom konsumentów pracownika zatrudnionego przez osobę, której wydano uprawnienie do prowadzenia działalności gospodarczej, wyczerpuje przesłanki cofnięcia uprawnienia określonego w tym przepisie, decyzja zaś oparta na takiej wykładni, jako naruszająca przepisy prawa ma-

terialnego, podlega uchyleniu przez Naczelną Sąd Administracyjny na podstawie art. 207 § 2 pkt 1 k.p.a.

2. Wydanie przez organ administracji państwowej decyzji o cofnięciu z urzędu uprawnienia z przyczyny określonej w art. 8 ust. 2 pkt 5 cyt. wyżej ustawy bez przewidzianego w jej art. 8 ust. 4 zasięgnięcia opinii właściwego zrzeszenia i bez wysłuchania wyjaśnień zainteresowanego — oznacza takie naruszenie przepisów postępowania administracyjnego, które powoduje uchylenie przez Naczelną